

Bài giảng 3

CẦU, CUNG VÀ CÂN BẰNG THỊ TRƯỜNG

Nội dung

- Thị trường là gì?
- Cầu,
- Cung,
- Trạng thái cân bằng của thị trường.
- Sự thay đổi trạng thái cân bằng thị trường.

Thị trường là gì?

Thị trường là tập hợp những người mua và những người bán, tác động qua lại lẫn nhau, dẫn đến khả năng trao đổi.

Thị trường cạnh tranh hoàn hảo

- Hàng hoá đồng nhất.
- Số người tham gia rất nhiều; mỗi người tham gia là người chấp nhận giá.
- Thông tin hoàn hảo.
- Không có rào cản gia nhập ngành.

Thị trường không cạnh tranh hoàn hảo

Là các thị trường mà những nhà sản xuất có thể quyết định và tác động lên giá cả.

- Là thị trường độc quyền, độc quyền nhóm, cạnh tranh độc quyền.
- Ví dụ: điện, nước, hàng không, xăng dầu, thuốc cảm, dịch vụ taxi...

Phạm vi của thị trường

- **Địa lý**
 - Phạm vi rộng: Chứng khoán, vàng.
 - Phạm vi hẹp: nhà đất.
- **Loại sản phẩm, chất lượng sản phẩm**
 - Gạo, tấm.
 - Gạo thơm, gạo thường.

Cầu

- Khái niệm.

Cầu của một hàng hoá (dịch vụ) là số lượng của hàng hoá (dịch vụ) đó mà những người tiêu dùng sẵn lòng mua tương ứng với các mức giá khác nhau trong một khoảng thời gian xác định.

Cầu

- Hàm số cầu.

$$Q^D = f(P)$$

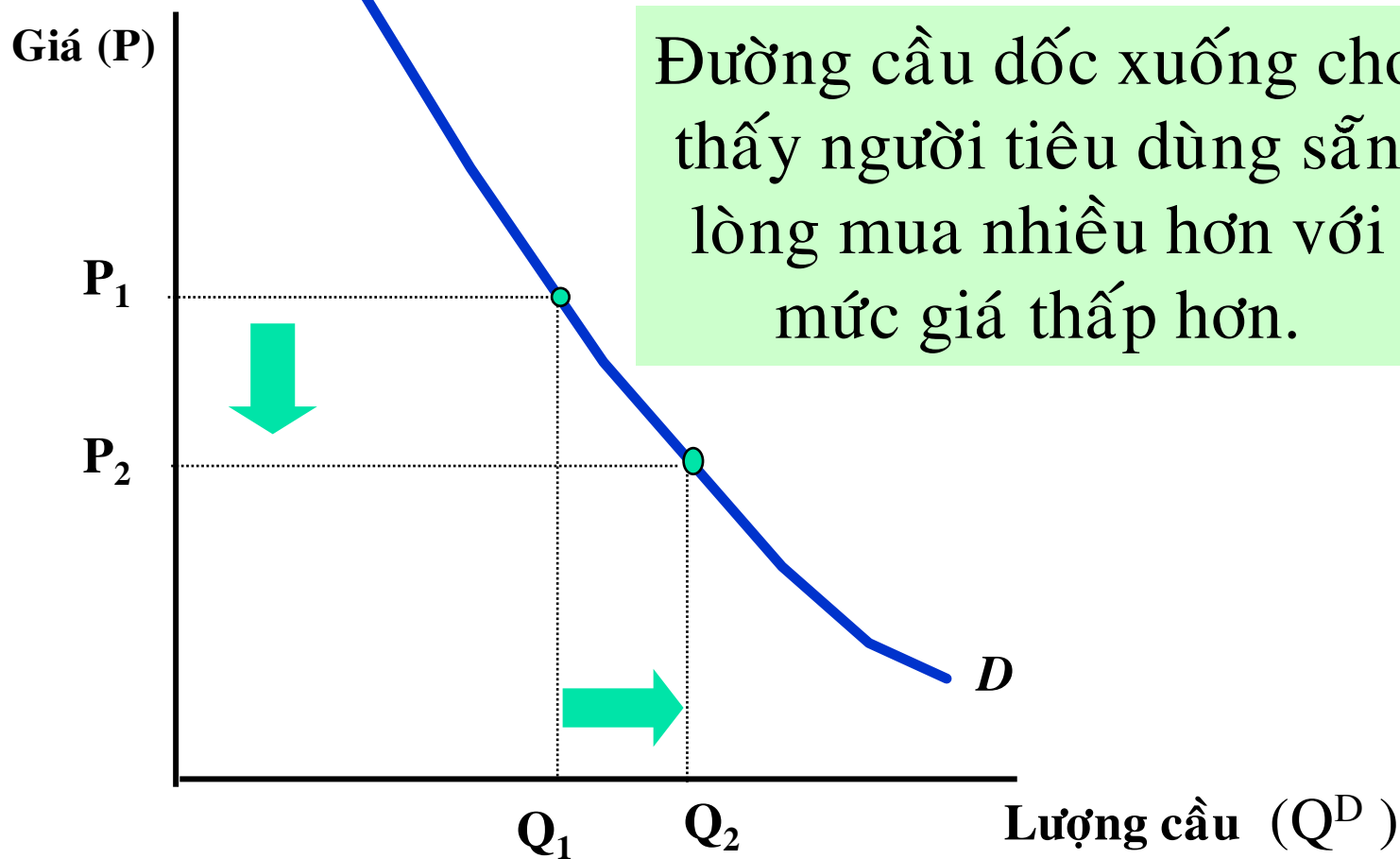
Nếu là hàm tuyến tính: $Q^D = aP + b$ ($a < 0$)

- Quy luật cầu.

Khi giá một hàng hóa **tăng lên** (*trong điều kiện các yếu tố khác không đổi*) thì lượng cầu hàng hóa đó sẽ **giảm xuống**.

Cầu

■ Đường cầu

Cung

- Khái niệm

Cung của một hàng hoá (dịch vụ) là số lượng của hàng hoá (dịch vụ) đó mà những người bán sẵn lòng bán tương ứng với các mức giá khác nhau trong một khoảng thời gian xác định.

Cung

- Hàm số cung

$$Q^S = f(P)$$

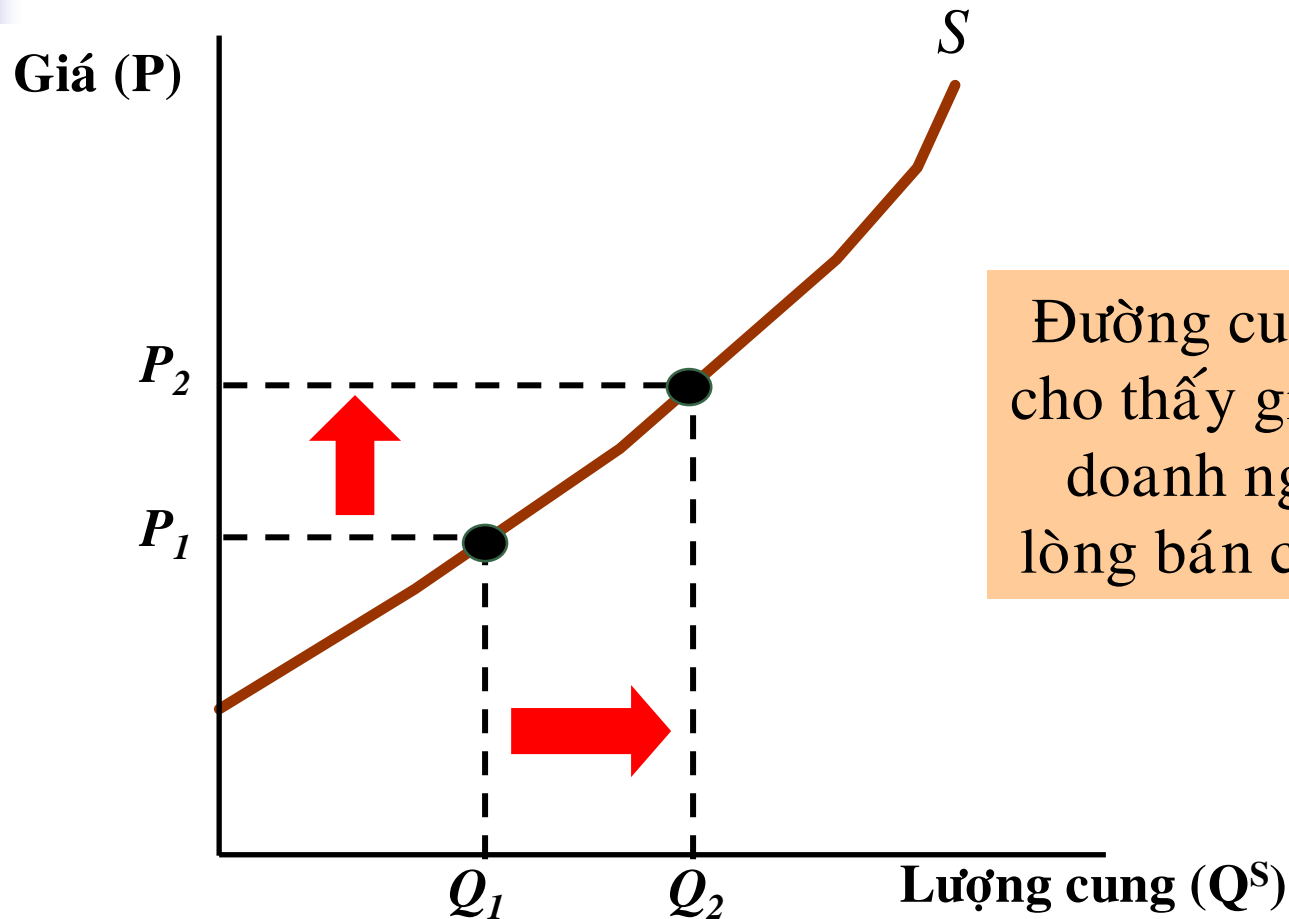
Nếu là hàm tuyến tính: $Q^S = aP + b$ ($a > 0$)

- Quy luật cung.

Khi giá một hàng hóa **tăng lên** (*trong điều kiện các yếu tố khác không đổi*) thì lượng cung hàng hóa đó sẽ **tăng lên**.

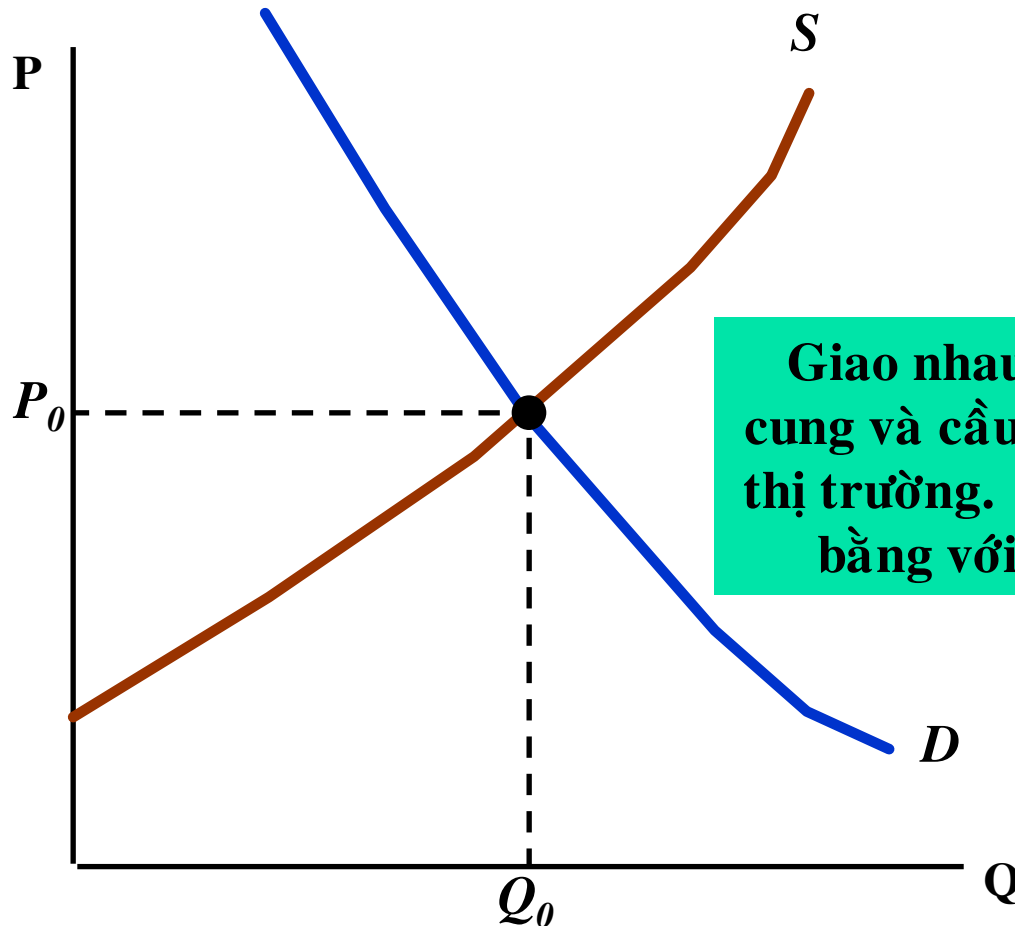
Cung

■ Đường cung

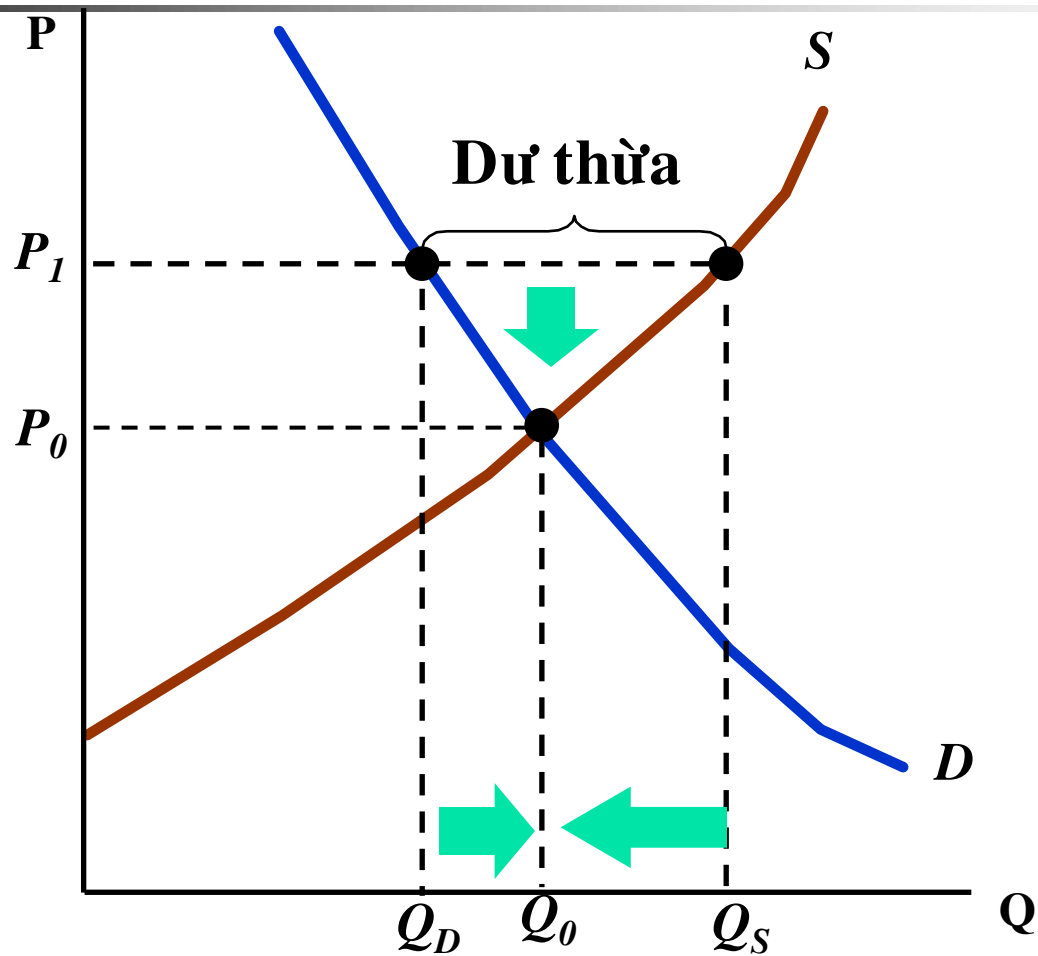
Đường cung dốc lên cho thấy giá càng cao doanh nghiệp sẵn lòng bán càng nhiều.

Trạng thái cân bằng thị trường

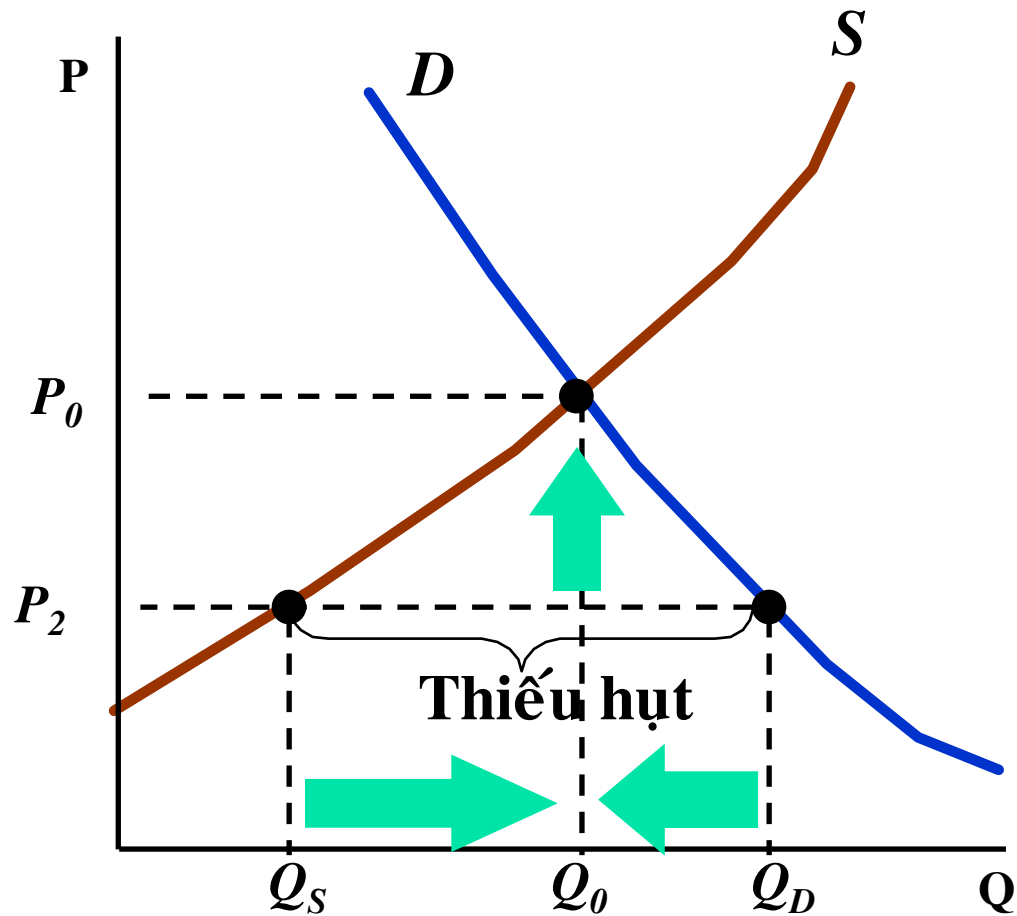

**Giao nhau giữa các đường
cung và cầu là điểm cân bằng
thị trường. Tại P_0 lượng cung
bằng với lượng cầu (Q_0)**

Cơ chế thị trường

Cơ chế thị trường

Cơ chế thị trường

- Tóm tắt cơ chế thị trường

1) Sự tương tác giữa cung và cầu quyết định giá cân bằng thị trường.

2) Khi chưa đạt trạng thái cân bằng, thị trường sẽ điều chỉnh sự thiếu hụt hoặc dư thừa hàng hóa cho đến khi đạt được trạng thái cân bằng.

3) Thị trường là cạnh tranh hoàn hảo thì cơ chế hoạt động trên mới có hiệu quả.

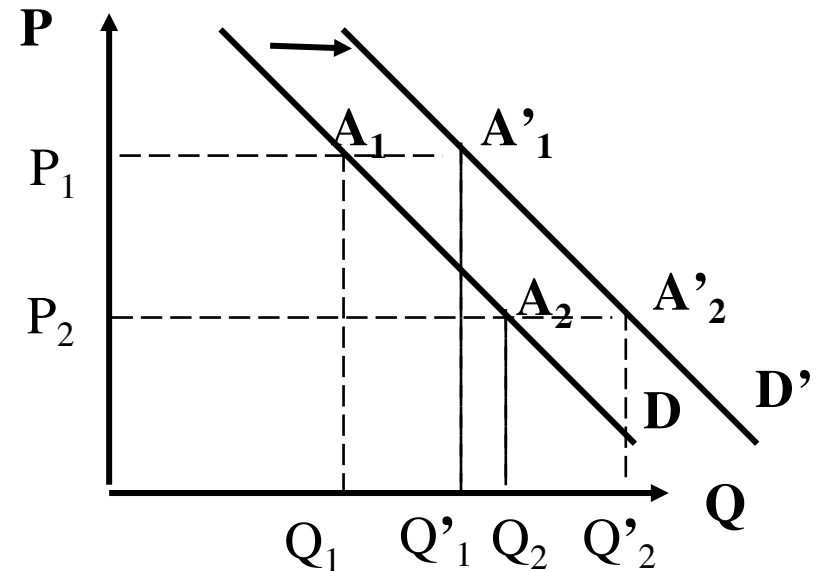
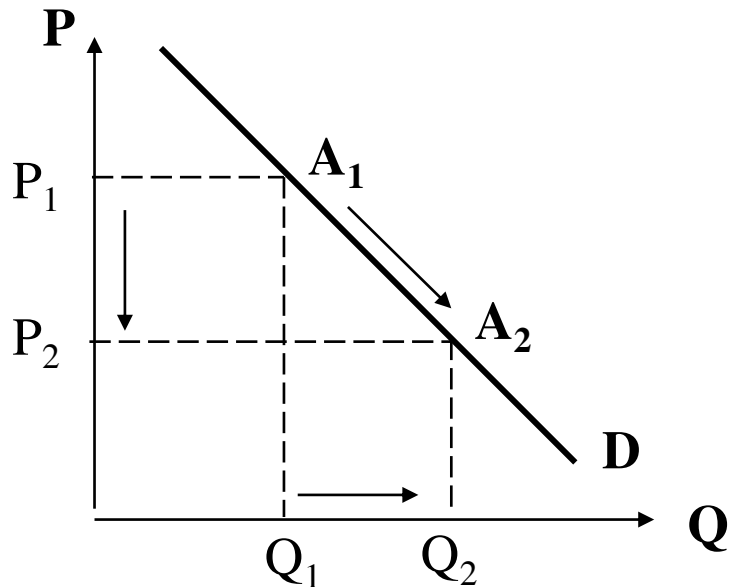
Sự thay đổi trạng thái cân bằng thị trường

Trạng thái cân bằng thị trường thay đổi theo thời gian là do:

- Cầu thay đổi (đường cầu dịch chuyển)
- Cung thay đổi (đường cung dịch chuyển)
- Cả cung và cầu đều thay đổi.

Thay đổi lượng cầu (thay đổi lượng mua) khác với thay đổi cầu (thay đổi sức mua)

- Di chuyển dọc theo 1 đường cầu là thay đổi **lượng cầu**
- Dịch chuyển cả đường cầu là thay đổi **cầu** hay **sức mua**

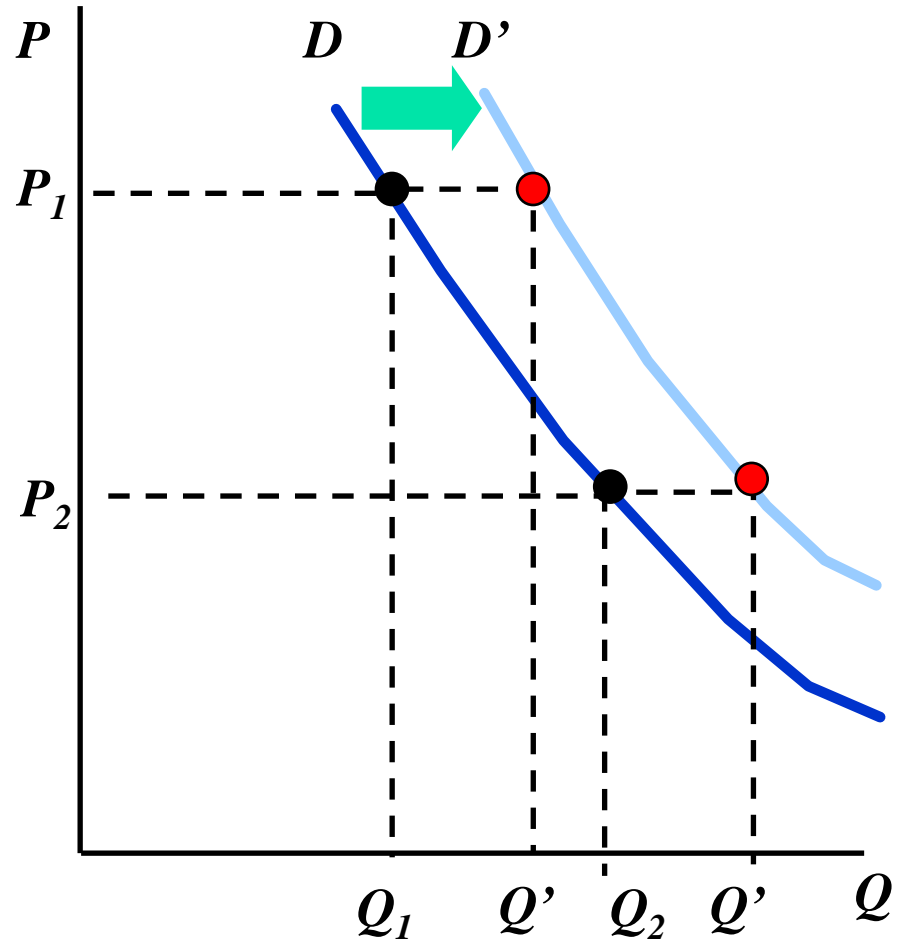

Thay đổi cầu (Đường cầu dịch chuyển)

- **Thay đổi cầu** khác với **thay đổi lượng cầu**
 - Cầu được quyết định bởi các yếu tố ngoài giá như thu nhập, giá các hàng hóa liên quan, thị hiếu
 - *Thay đổi cầu* được biểu thị bằng sự **dịch chuyển** toàn bộ đường cầu.
 - *Thay đổi lượng cầu* được thể hiện bằng sự **di chuyển** dọc theo một đường cầu.

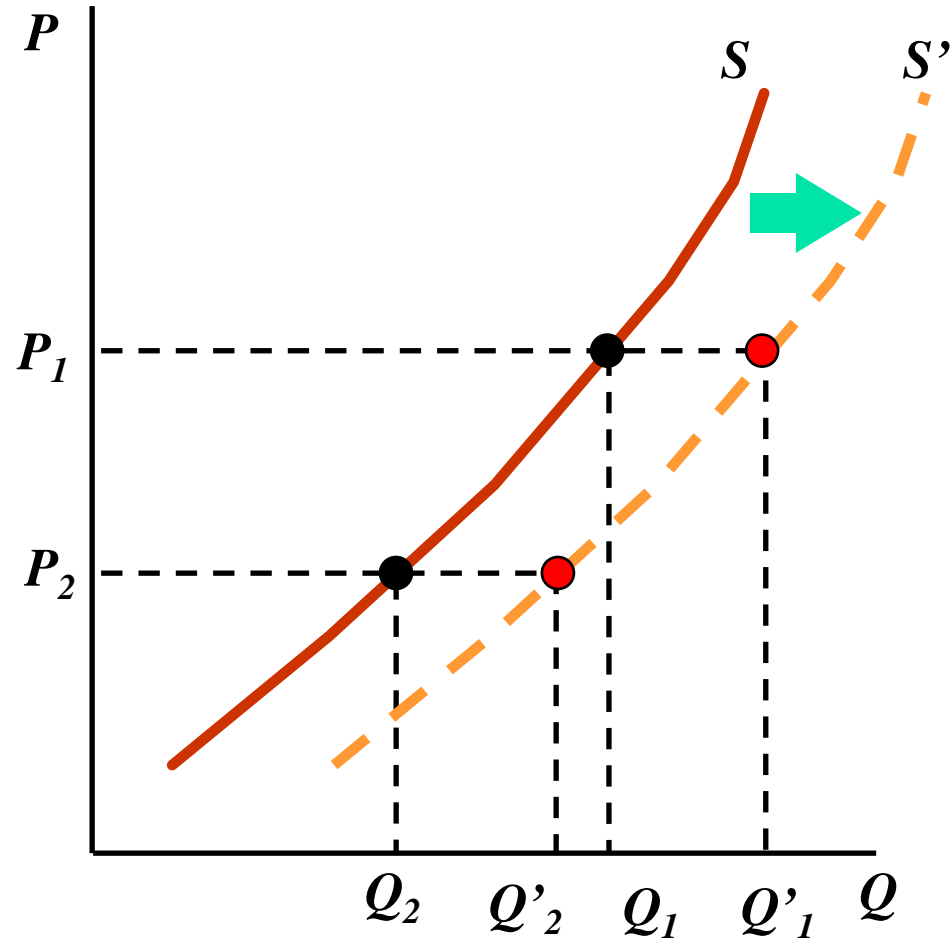
Thay đổi cầu (Đường cầu dịch chuyển)

- Thu nhập
- Thị hiếu người tiêu dùng
- Giá kỳ vọng
- Giá hàng thay thế
- Giá hàng bổ sung
- Số người mua
- Thời tiết, khí hậu
- Quy định của chính phủ

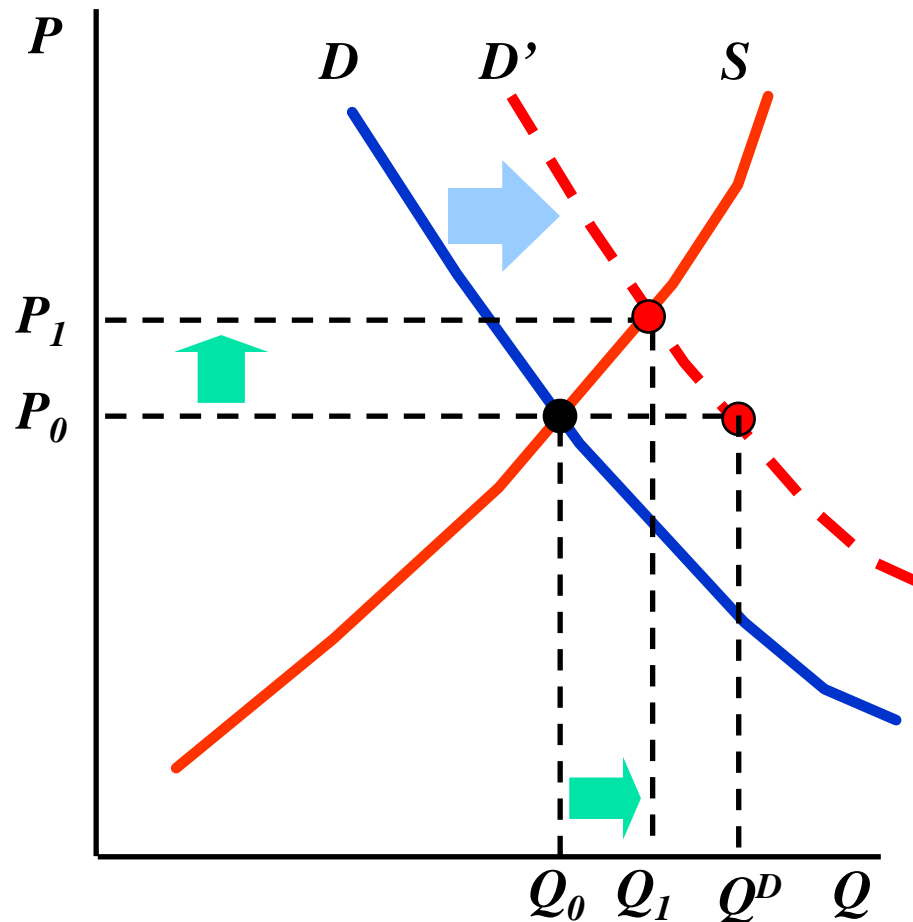
Thay đổi cung (Đường cung dịch chuyển)

- Trình độ công nghệ
- Giá yếu tố đầu vào
- Giá sản phẩm khác
- Giá kỳ vọng
- Số doanh nghiệp trong ngành
- Chính sách thuế và trợ cấp
- Điều kiện tự nhiên

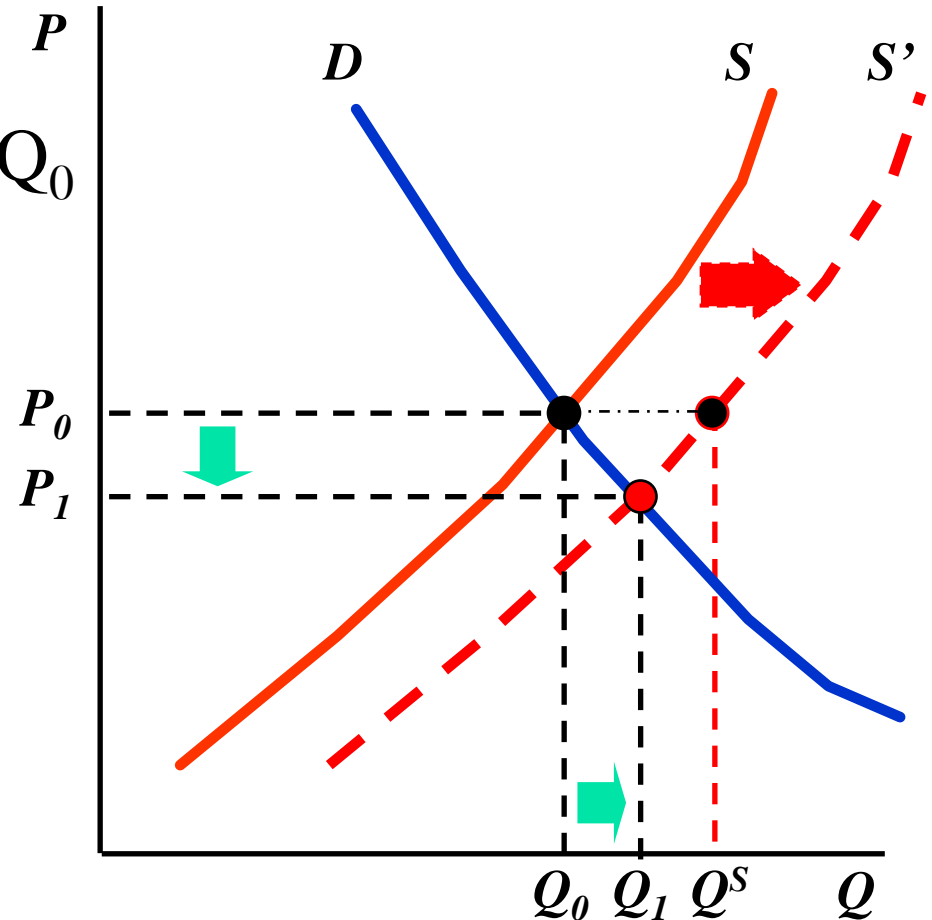
Sự thay đổi trạng thái cân bằng thị trường

- Cân bằng ban đầu tại P_0, Q_0
- Khi cầu tăng (đường cầu dịch chuyển sang D')
 - Thiếu hụt tại P_0 là $Q^D - Q_0$
 - Cân bằng mới tại P_1, Q_1

Sự thay đổi trạng thái cân bằng thị trường

- Cân bằng ban đầu tại P_0, Q_0
- Khi cung tăng (S dịch chuyển sang S')
 - Dư thừa tại P_0 là $Q^S - Q_0$
 - Cân bằng mới tại P_1, Q_1

Sự thay đổi trạng thái cân bằng thị trường

- Giá cân bằng được quyết định bởi tương tác giữa cung và cầu.
- Cung và cầu được quyết định bởi những yếu tố ảnh hưởng đến nó.
- Bất kỳ sự thay đổi của một hay nhiều yếu tố ảnh hưởng đến cung, cầu đều làm thay đổi giá và lượng cân bằng.

Câu hỏi thảo luận.

- ✓ Được mùa, mất giá là nghịch lý hay quy luật?
- ✓ Được mùa, mất giá có luôn làm cho doanh thu và lợi nhuận của nhà sản xuất bị giảm?
- ✓ Được mùa có luôn làm giá giảm?
- ✓ Cung và cầu quyết định giá hay ngược lại?